mindenütt hálát adjunk, szent Úr, mindenható Atya, örök Isten, aki egyszülött Fiaddal és a Szentlélekkel együtt egy Isten, egy Úr vagy: Nem egy a személy egységében, hanem egy lényeg háromságában. Mert amit dicsőségedről kinyilatkoztatásod alapján hiszünk, ugyanazt hisszük Fiadról, ugyanazt a Szentlélekről megkülönböztetés nélkül, hogy az igaz és örök Istenség megvallásában a személyekben a sajátosságot, a lényegben az egységet, a fönségben az egyenlőséget imádjuk. És ezt imádják az angyalok és főangyalok, kerubok és szeráfok, akik naponként szüntelen egy szóval kiáltják *(itt csenget a minisztráns):*

* *H.:* Szent, Szent, Szent az Úr, a seregek Istene. — Tele van az ég és föld dicsőségeddel. — Hozsanna a magasságban. — Áldott, ki az Úr nevében jön. — Hozsanna a magasságban.

Következik az Átváltozás és Áldozás.

Lapozz a Keresztrefeszített Üdvözítő-képhez! — Utána:

Miután a pap megáldozott és a híveket is megáldoztatta, összerakja a kelyhet és a misekönyvhöz lépve olvassa:

Communio — Áldozási ének. *[(Bar. 5. 5; 4. 36.) Kelj föl, menjünk az Úr asztalához és meg fogjuk tapasztalni jelenlétének édességét. Ezt a gondolatot fejezi ki az áldozásra felvonulók körmenetekor énekelt Communio.]*

Kelj föl, Jeruzsálem, és állj magas helyre és lásd az Istentől neked jövő vigasságot.

Áldozás után könyörgés: Könyörögjünk. A lelki táplálékkal eltelve, alázatosan kérünk, Urunk, hogy ebben a titokban való részesedés által taníts minket arra, hogy a földieket megvessük és az égieket keressük. Urunk, Jézus Krisztus, Fiad által.

P.: Dominus vobiscum = Az Úr legyen veletek.

H.: Et cum spiritu tuo = És a te lelkeddel.

P.: Benedicamus Domino = Mondjunk áldást az Úrnak!

H.: Deo gratias = Hálát adunk Istennek.

Az oltár fölé hajolva végső könyörgést küld a Szentháromsághoz, majd megcsókolja az oltárt s Isten áldását adja ránk:

P.: Benedicat vos omnipotens Deus: *(keresztvetés)* Pater et Filius et Spiritus Sanctus = Áldjon meg titeket a mindenható Isten: Atya, Fiú és Szentlélek. — H.: Amen. *(A pap elmondja az utolsó evangéliumot, l. 88. o.)* — Deo gratias = Hála legyen az Istennek!

ADVENT HARMADIK VASÁRNAPJA

(Stáció-templom: Szent Péter bazilikája.)

Az öröm vasárnapja adventben. Amint a gyermekek örülnek a karácsonynak, úgy örül az Egyház is a Megváltó közeledtének. Ez az öröm tör ki a szívünkből a mai liturgiában. Rózsaszín miseruhát lehet használni, ma szabad virággal díszíteni az oltárt (a többi adventi vasárnapon nem), ma szabad orgonálni. A régi liturgiában háromszor énekelték végig a megváltásról szóló gyönyörű 84. zsoltárt. Ennek nyomát megtaláljuk még a Bevonulási és Felajánlási énekben, ahol a zsoltár kezdő versszakát még most is éneklik.

(Lépcsőima:) Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Ámen.

A pap az oltárlépcső előtt állva elmondja a 42. zsoltárt, majd a minisztránssal felváltva a közgyónást. Ezalatt mi is indítsuk fel a bánatot bűneinken.

Antifona: Bemegyek az Urnak oltárához. Mert ő nekem ujjongó örömem.

42. zsoltár: Ítélj meg engem, Isten, fogd pártom a gonosz nép ellenében, áldz és álnok ember ellen te légy a menedékem.

Mert te vagy, Isten, az én erősségem. Miért hogy elvettél? Miért járok szomorúan, mikor szorongat engem ellenségem?

Fényességed és igazságod küldd el, vezérem az legyen s te szentséges hegyedre, sátradba az vigyen.

És bemegyek az Úrnak oltárához, mert ő nekem ujjongó örömem.

És dícsérlek téged citerával Isten, én Istenem. Miért vagy én lelkem szomorú? Miért háborgatsz engemet?

Bízzál az Úrban! Áldani fogom még az én orcámnak megszabadítóját, az én Istenemet.

(Főhajtás): Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek.

Miképen kezdetben volt, most és mindörökké. Ámen.

Antifona: Bemegyek az Úrnak oltárához.

Mert ő nekem ujjongó örömem.

(Keresztvetés:) Az Úr nevében a mi segítségünk.

Aki eget és földet alkotott.

(Amikor a pap felegyenesedik:)

(Hívek mélyen meghajolva:) Gyónom a mindenható Istennek, — a boldogságos mindig szeplőtelen Szűz Máriának, — Szent Mihály főangyalnak, — Keresztelő Szent Jánosnak, — Szent Péter és Pál apostolnak, — minden Szentnek — és neked, Atyám, hogy sokat vétkeztem, — gondolattal, szóval és cselekedettel, — én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. — Ezért kérem a boldogságos mindig szeplőtelen Szűz Máriát, — Szent Mihály főangyalt, — Keresztelő Szent Jánost, — Szent Péter és Pál apostolt, — minden Szenteket — és téged, Atyám, imádkozzatok érettem Urunknál, Istenünknél.

Könyörüljön meg rajtunk a mindenható Isten, bocsássa meg bűneinket és vezessen minket az örök életre.

Ámen.

(Főhajtás:) Fordulj felénk, Isten, hozz életre minket.
És a te néped vigadoz tebenned.
Engedd, Uram, irgalmad látnunk.
És hozd el már szabadulásunk.
Hallgasd meg, Uram, imádságomat.
És kiáltásom jusson eléd.
Az Úr legyen veletek.
És a te lelkeddel.

A pap az oltárhoz lép: Könyörögjünk. Vedd el gonoszságainkat tőlünk, kérünk téged, Isten, hogy a Szentek Szentjébe tiszta lélekkel léphessünk. Krisztus Urunk által. Ámen. Kérünk téged, Uram, szenteid, akiknek ereklyéi itt vannak *(az oltárt megcsókolja)* és minden szent érdemei által bocsásd meg minden vétkünket. Ámen. — *A pap a misekönyvhöz lép:*

Introitus — Bevonulási ének. *[Phil. 4. 4—6. 84. zs. 2. A szentmise elején felcsendül az örömhír: „az Úr közel vagyon, örvendjetek!" Szent Pálnak a mai szentleckéből vett szava vezeti be így a mai szentmisét. Utána a földi számkivetésből való megszabadulás karácsonyi énekét, a 84. zsoltárt énekeljük.]*

Antifona: Örüljetek az Úrban mindig, újra mondom, örüljetek. Ismerje meg mindenki a szelídségteket; mert az Úr közel vagyon. Ne legyetek semmiben sem aggodalmaskodók, hanem mindenben terjesszétek a kéréseiteket az Isten elé imádságban.

Zsoltár: Országodat, én Istenem, megáldád, megfordítád Jákob raboskodását.

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, miképpen kezdetben vala, most és mindörökké. Ámen.

Antifona *újból a zsoltárig:* Örüljetek az Úrban...

*Uram irgalmazz nekünk,	*(3-szor)*	Kyrie eleison
Krisztus kegyelmezz nekünk,	*(3-szor)*	Christe eleison
Uram irgalmazz nekünk,	*(3-szor)*	Kyrie eleison

Glória — Adventben elmarad

Könyörgés. *[A bűn sötétségében kérjük az Isten látogatásának világosságát:]*

Könyörögjünk. Kérünk, Urunk, irányítsd füledet könyörgésünkre, és lelkünk sötétségét világosítsd meg látogatásod kegyelmével: Aki, mint Isten az Atya-Istennel és a Szentlélekkel élsz és uralkodol mindörökké. Amen.

Szentlecke. *[Phil. 4. 4—7. A közelgő karácsony békét, Istenbe vetett bizalmat és örömet hoz. Szent Pál erre az örömre szólítja fel a híveket. Az igazi örömöt csak Krisztus békéje adhatja meg. Az ünnep vezérmotívuma ez, amelyet már a szentmise kezdetén is énekeltünk.]*

Olvasmány Szent Pál leveléből a filippiekhez.

Testvéreim: Örüljetek az Úrban mindig, újra mondom: örüljetek. Ismerje meg mindenki a szelídségteket; az Úr közel vagyon. Ne legyetek semmiben sem aggodalmaskodók, hanem mindenben terjesszétek a kéréseiteket az Isten elé imádságban és könyörgésben hálaadással. S az Istennek az a békéje, amely meghalad minden értelmet, megőrzi szíveteket és elméteket Krisztus Jézusban, a mi Urunkban. — H.: Deo gratias (Hála legyen Istennek!).

Graduale — Lépcsőének. *[79. zs. 2. 3. Fölkiáltunk Jézushoz, a mi örömünk forrásához, hogy jöjjön már.]*

Jelenj meg, aki trónolsz a kerubok felett. Uram, ébreszd fel hős erőd, és jöjj!

Hallgass meg Izraelnek pásztora, ki Józsefet nyájként legelteted.

Alleluja, alleluja. Ébreszd fel, Uram, hős erőd és jöjj, segíts nekünk! Alleluja.

Evangélium. *[Ján. 1. 19—28. A főtanács követeket küld keresztelő Szent Jánoshoz, hogy megkérdezze, ő-e a Messiás. Ker. Szent János biztosít minket, hogy a Messiás nemcsak közel van, hanem itt van köztünk, csak nem ismerjük őt. Aztán felszólít minket az Úr előhírnöke, hogy készítsük el az Úr útját.]*

Abban az időben: A zsidók papokat és levitákat küldöttek Jeruzsálemből Jánoshoz, hogy megkérdezzék őt: Ki vagy te? És megvallá és nem tagadá, hogy én nem vagyok a Krisztus.

És kérdezék őt: hogy van tehát a dolog? Illés vagy-e te? És mondá: nem vagyok. A próféta vagy-e te? És felelé: Nem. Mondák azért neki: Ki vagy tehát, hogy feleletet vigyünk azoknak, kik minket küldöttek? mit mondasz magad felől? Mondá: Én vagyok a pusztában kiáltónak szava: Egyenesítsétek az Úr útját, amint Izaiás próféta mondotta.

A küldöttek pedig a farizeusok közül voltak. És kérdék őt, mondván neki: Miért keresztelsz tehát, ha te nem vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta? Felele nekik János, mondván: Én vízzel keresztelek; de köztetek áll az, kit ti nem ismertek. Ő az, ki utánam jövendő, ki megelőzött engem, kinek nem vagyok méltó saruszíját megoldani.

Ezek Betániában történtek, a Jordánon túl, ahol János keresztelt vala. — H.: Laus tibi Christe = Dícséret Neked Krisztus!

* **Credo.** Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában stb. ...

Offertorium — Fölajánási ének. *[84. zs. 2. Hálatelt szívvel énekeljük a közeledő Megváltó dícséretét:]*

Országodat, én Istenem, megáldád, megfordítád Jákob raboskodását: megbocsátottad néped bűneit!

A pap felbontja a kelyhet (figyelmezetető csengetés!).

* *(A kenyér felajánlása:)* Fogadd, szent Atya, — mindenható, örök Isten, — ezt a szeplőtelen áldozati adományt, — amelyet mi fölajánlunk Neked, — élő és igaz Istennek, számtalan bűneinkért, — megbántásainkért és mulasztásainkért, — és minden keresztény hívőért, — élőért és megholtért, — hogy nekünk és nekik az üdvösségre szolgáljon. Amen.

(A bor és víz elegyítése.) Isten, aki az emberi természet méltóságát csodálatosan megalkottad, és még cso-

dálatosabban helyre állítottad, add, hogy ennek a víznek és bornak titka által részesüljünk annak istenségében, aki emberi természetünk részesévé lenni méltóztatott, Jézus Krisztus, Fiad, Urunk: Aki mint Isten veled él és uralkodik a Szentlélekkel együtt mindörökkön örökké. Amen.

(A kehely tartalmának felajánlása:) Felajánljuk neked, Uram, az üdvösség kelyhét, és kegyességedhez esedezünk, szálljon fel kellemes illatként isteni Fölséged elé üdvösségünkért és az egész világ üdvéért. — Amen.

(A pap mélyen az áldozat fölé hajol: Önmagunk felajánlása.) Alázatos lélekkel és töredelmes szívvel találjunk nálad tetszést, Urunk, és legyen áldozatunk ma színed előtt olyan, hogy tessék neked, Urunk, Istenünk.

(A Szentlelket leesdve, keresztet vet a bor s kenyér fölött:) Jöjj el, megszentelő, mindenható, örök Isten, és áldd meg ezt az áldozatot, amely szent nevednek készült.

(A pap megmossa kezeit, mint ahogy lelkünket is megtisztítottuk a bánattal. Majd az oltár közepén mélyen meghajolva folytatja:)

Fogadd el, Szentháromság, ezt az áldozatot, amelyet neked felajánlunk, Jézus Krisztus, Urunk, szenvedésének, feltámadásának és mennybemenetelének emlékezetére és a boldogságos, mindenkor Szűz Mária, Keresztelő Szent János, Szent Péter és Pál apostolok, és ezeknek *(megcsókolja az oltár ereklyéit)* és minden szentek tiszteletére: hogy nekik tiszteletükre, nekünk pedig üdvösségünkre szolgáljon: és azok közbenjárjanak érettünk az égben, akiknek emlékezetét üljük a földön, Krisztus Urunk által. Amen.

(Pap:) Orate fratres... Imádkozzatok, testvéreim, hogy az én áldozatom és a ti áldozatotok kedves legyen Istennél, a mindenható Atyánál.

H: Fogadja el az Úr ez áldozatot kezedből az ő nevének dícséretére és dicsőségére, a mi javunkra és egész Anyaszentegyházának üdvére. Amen.

Secreta — Csendes áldozati könyörgés: Áhítatunk áldozata, Urunk, kérünk, égjen állandóan, hogy az a szent titok ténykedéseit végrehajtsa és üdvösségedet bennünk csodálatosan munkálja. — Amen.

Prefáció *(a Szentháromságról:)* Valóban méltó és igazságos, méltányos és üdvös, hogy neked mindig és mindenütt hálát adjunk, szent Úr, mindenható Atya, örök Isten, aki egyszülött Fiaddal és a Szentlélekkel együtt egy Isten, egy Úr vagy: Nem egy a személy egységében, hanem egy lényeg háromságában. Mert amit dicsőségedről kinyilatkoztatásod alapján hiszünk,ugyanazt hisszük Fiadról, ugyanazt a Szentlélekről megkülönböztetés nélkül, hogy az igaz és örök Istenség megvallásában a személyekben a sajátosságot, a lényegben az egységet, a fönségben az egyenlőséget imádjuk. És ezt imádják az angyalok és főangyalok, kerubok és szeráfok, akik naponként szüntelen egy szóval kiáltják *(itt csenget a ministráns):*

* *H.:* Szent, Szent, Szent az Úr, a seregek Istene. — Tele van az ég és föld dicsőségeddel. — Hozsanna a magasságban.

Következik az Átváltozás és Áldozás.

Lapozz a Keresztrefeszített Üdvözítő-képhez! — Utána:

Miután a pap megáldozott és a híveket is megáldoztatta, összerakja a kelyhet és a misekönyvhöz lépve olvassa:

Communio — Áldozási ének. *[Is. 35. 4.) Bátorságot és reményt ad lelki harcainkhoz a szentáldozásban s a közeledő karácsonyban hozzánk jövő Úr Jézus.[*

Mondjátok: Félénk szívűek, erősödjetek meg és ne féljetek; íme a mi Istenünk jő és megszabadít minket.

Könyörgés áldozás után: Könyörögjünk. Esedezünk, Urunk, irgalmasságodért, hogy ez az isteni oltalom minket a bűnöktől megtisztítson és a közelgő ünnepekre előkészítsen. A mi Urunk Jézus Krisztus, Fiad által, ki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik mint Isten mindörökké. — Amen.

P.: Dominus vobiscum = Az Úr legyen veletek.
H.: Et cum spiritu tuo = És a te lelkeddel.
P.: Benedicamus Domino = Mondjunk áldást az Úrnak!
H.: Deo gratias = Hálát adunk Istennek.

Az oltár fölé hajolva végső könyörgést küld a Szentháromsághoz, majd megcsókolja az oltárt s Isten áldását adja ránk:

P.: Benedicat vos omnipotens Deus: *(keresztvetés)* Pater et Filius et Spiritus Sanctus = Áldjon meg titeket a mindenható Isten: Atya, Fiú és Szentlélek. — H.: Amen. *(A pap elmondja az utolsó evangéliumot,* 1. 88. o.) — Deo gratias = Hála legyen az Istennek!

ADVENT NEGYEDIK VASÁRNAPJA

(Stáció-templom: A 12 Apostol bazilikája.)

A mai vasárnap az eddigi ádventi vasárnapok összefoglalása. A négy vasárnap a következő fokozódó Krisztus-várást fejezi ki: az 1. vasárnap: az Úr jön. 2. Az Isten országa elközelgett. 3. Örüljünk, mert közel van az Úr. 4. Az Úr, mint ember jön. — A régi Egyházban ezt a vasárnapot a kántorböjti éjjeli virrasztás előzte meg, úgy, hogy ennek a virrasztásnak liturgiája átnyúlt a vasárnap reggelbe. A régi Egyházban többnyire ezen a napon volt a papszentelés. A kántorböjt tartalma az elmúlt évnegyedben nyert jótéteményekért való hálaadás volt. Tehát: hálaadás és imádság jó papokért. A szentmise összefoglalja az egész ádventi gondolatkört; az ádventnek mind a három

nagy alakja megjelenik és szóhoz jut a mai misében. A bevezető énekben Izaiás próféta szól hozzánk, az evangéliumban Keresztelő Szent János, a felajánlási énekben a Szent Szűz.

(Lépcsőima:) Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Ámen.

A pap az oltárlépcső előtt állva elmondja a 42. zsoltárt, majd a ministránssal felváltva a közgyónást. Ezalatt mi is indítsuk fel a bánatot bűneinken.

Antifona: Bemegyek az Urnak oltárához. Mert ő nekem ujjongó örömem.

42. zsoltár: Ítélj meg engem, Isten, fogd pártom a gonosz nép ellenében, áldz és álnok ember ellen te légy a menedékem.

Mert te vagy, Isten, az én erősségem. Miért hogy elvettél? Miért járok szomorúan, mikor szorongat engem ellenségem?

Fényességed és igazságod küldd el, vezérem az legyen s te szentséges hegyedre, sátradba az vigyen.

És bemegyek az Úrnak oltárához, mert ő nekem ujjongó örömem.

És dícsérlek téged citerával Isten, én Istenem. Miért vagy én lelkem szomorú? Miért háborgatsz engemet?

Bízzál az Úrban! Áldani fogom még az én orcámnak megszabadítóját, az én Istenemet.

(Főhajtás): Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek.

Miképen kezdetben volt, most és mindörökké. Ámen.

Antifona: Bemegyek az Úrnak oltárához.

Mert ő nekem ujjongó örömem.

(Keresztvetés:) Az Úr nevében a mi segítségünk. Aki eget és földet alkotott.

(Amikor a pap felegyenesedik:)

(Hívek mélyen meghajolva:) Gyónom a mindenható Istennek — a boldogságos mindig szeplőtelen Szűz